

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
 Allmänna avdelningen

DOM
 2010-06-23
 Meddelad i
 Stockholm

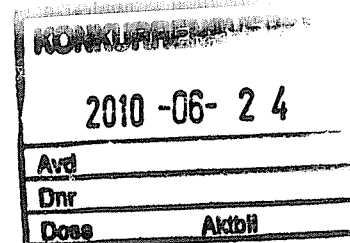
Mål nr
 31431-10
 Enhet 14

SÖKANDE

Iris Hadar AB, 556396-0789
 122 88 Enskede

MOTPART

Arbetsförmedlingen
 Juridiska enheten
 113 99 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

Förvaltningsrättens interimistiska beslut av den 27 maj 2010 upphör därmed att gälla vad avser tjänst 2 (motiverande, bearbetande och aktiverande insatser) arbetsmarknadsområde Stockholm, Uppsala, Norrköping, Örebro, Västerås, Gävle, Sundsvall och Östersund.

Förvaltningsrätten erinrar om att upphandlingen avseende tjänst 2, arbetsmarknadsområde Malmö och Borås även fortsatt tills vidare inte får avslutas (se förvaltningsrättens beslut den 28 maj 2010 i mål nr 31538-10 samt beslut den 1 juni 2010 i mål nr 31628-10).

Dok.Id 35742

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se		

BAKGRUND OCH YRKANDE M.M.

Arbetsförmedlingen genomför en upphandling avseende rehabiliterings-tjänster (dnr Af-2009/275652). Upphandlingen avser tre typer av tjänster och ett flertal arbetsmarknadsområden i hela Sverige.

Enligt tilldelningsbeslut daterat den 17 maj 2010 avser Arbetsförmedlingen att teckna avtal med andra anbudsgivare än Iris Hadar AB (Iris Hadar) avseende tjänst 2 arbetsmarknadsområde Malmö, Borås, Örebro, Västerås och Östersund samt att teckna avtal med Iris Hadar AB i en lägre placering i avropsordningen än den första avseende tjänst 2 arbetsmarknadsområde Stockholm, Uppsala, Norrköping, Gävle och Sundsvall.

Iris Hadar ansöker om överprövning enligt LOU och yrkar att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen inte får avslutas förrän rättelse skett i form av att anbud från Iris Hadar avseende utvärderingskriteriet referenser i tjänst två ska bedömas eller inhämtas och därmed erhålla poäng. Iris Hadar yrkar i andra hand att upphandlingen ska göras om. Till stöd för sin talan anför Iris Hadar bl.a. följande. Tillvägagångssättet vid referenstagning gällande resultat av metod och arbetssätt har inneburit att LOU:s grundläggande principer med krav på icke-diskriminering, likabehandling, transparens (öppenhet och förutsebarhet) proportionalitet och ömsesidigt erkännande i 1 kap. 9 § LOU inte har tillgodosetts. Det är framförallt transparens; öppenhet och förutsebarhet som inte säkerställts på ett sådant sätt att leverantören kan förutse tilldelandet/möjligheten av poäng gällande referens på grund av brister i tillvägagångssättet vid referenstagningen.

Enligt information i efterhand har e-mail sänts till referenten den 27 april 2010. Referenten har fått perioden från de 27 april till och med den 30 april 2010 på sig att lämna svar på mailet. Enligt Arbetsförmedlingen har mailet

öppnats. Ingen påminnelse har gått ut, varken till referenten eller till leverantören att svar inte inkommit.

I förfrågningsunderlaget framgår enbart att ”referensuppgifter anges för uppdraget d.v.s. referentens namn och kontaktuppgifter. Arbetsförmedlingen kommer att kontakta referenten per E-mail för att tillstyrka anbudsgivarens resultat. Arbetsförmedlingen önska referensuppdraget i en separat bilaga så att den lätt kan kopieras och skickas till referenten för tillstyrkan”. Anbudsgivaren har inte fått information om vilken period referenten ska kunna svara på frågorna. Det framgår inte i förfrågningsunderlaget när referenstagning ska ske. Referenten har inte fått någon påminnelse vid uteblivet svar. Anbudsgivaren har inte fått någon information om att referenten inte svarat. Observera även tidsrymden för den aktuella upphandlingen. Anbudet inlämnades den 2 februari 2010 och tilldelningsmeddelandet utgick till anbudsgivarna den 17 maj 2010. Det har varit möjligt för den upphandlande myndigheten att inhämta referenternas svar under två till tre månader. Referenterna gavs fyra dagar, varav en av dagarna var Valborgsmässoafton.

Arbetsförmedlingens hantering av upphandlingen strider mot LOU. Iris Hadar kan komma att lida skada eftersom det på goda skäl kan antas att Iris Hadar vid en korrekt genomförd upphandling skulle ha antagits som leverantör med första rang på flera arbetsmarknadsområden.

Arbetsförmedlingen bestrider bifall till ansökan och yttrar sig bl.a. enligt följande. Om rätten skulle anse att ett ingripande ska göras, anser Arbetsförmedlingen att det vore ett för stort ingrepp med alltför omfattande skadeverkningar att förordna om att upphandlingen ska göras om. Arbetsförmedlingen yrkar vid sådant förhållande att ingripandet mot upphandlingen ska ske endast genom rättelse.

Upphandlingen avser tre tjänster med olika förberedande och arbetslivsinriktade insatser med rehabiliterande inslag. Anbudsgivarna har i förfrågningsunderlaget beretts möjligheten att lämna referenser för tillstyrkande av resultatet av ett genom anbudsgivaren tidigare genomfört uppdrag. Av underlaget framgår att kontakt med referenten skulle komma att ske via E-mail, vilket även har skett. Vidare framgår vad som krävts för att anbudsgivaren skulle erhålla poäng för resultatet av referensuppdraget. Till exempel skulle poäng inte erhållas för det fall referenten inte varit tillgänglig. För den referent som bolaget lämnat avseende tjänst 2 har, som bolaget påpekat, Arbetsförmedlingen erhållit ett mottagningsbevis som visar att E-målet har öppnats/lästs. Något svar från referenten har dock varken inkommit inom svarstiden eller efter dess utgång. Det får vidare anses ligga i anbudsgivarens intresse att informera sina referenser om vikten av att de svarar på eventuella förfrågningar från den upphandlande enheten. Att i en upphandling, av den storlek som den här aktuella, är det dessutom ytterst svårt att uppskatta när en referenstagning kommer att bli aktuell. Att redan i förfrågningsunderlaget gå ut med sådan information skulle i sin tur kunna äventyra hela upphandlingen om tidsramen senare inte kan hållas. Arbetsförmedlingen anser mot det ovan anförda att referenstagningen skett i enlighet med reglerna i LOU. Begäran om överprövning bör därför avslås.

Iris Hadar invänder härpå bl.a. följande. Huvudsyftet med referenstagningen i utvärderingsfasen är att fastställa det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Med detta tillvägagångssätt sker inte detta. Referenstagningen blir av stickprovskaraktär och anbudsgivaren har inte möjlighet att förutse tilldelandet/möjligheten av poäng gällande referens.

Förvaltningsrätten har den 27 maj 2010 förordnat att upphandlingen tills vidare inte får avslutas avseende tjänst 2 (motiverande, bearbetande och aktiverande insatser) arbetsmarknadsområde Stockholm, Uppsala, Norrköping, Malmö, Borås, Örebro, Västerås, Gävle, Sundsvall och Östersund.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

1 kap. 9 § LOU har följande lydelse. Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och ickediskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

16 kap. 2 § första stycket LOU har följande lydelse. Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Handlingarna i målet

Av förfrågningsunderlaget kan utläsas bl.a. följande.

3.2 Referens på offererad/-e tjänst/tjänster

Anbudsgivaren bör i anbudet:

Redogöra för resultatet av ett tidigare genomfört uppdrag där metod och arbetssätt som offereras i denna upphandling har använts (uppdraget får i förekommande fall vara samma som redovisats under kapitel 4.2).

Referensuppgifter anges för uppdraget dvs. referentens namn och kontaktuppgifter. Arbetsförmedlingen kommer att kontakta referenten per E-mail för att tillstyrka anbudsgivarens resultat. Arbetsförmedlingen önskar referensuppdraget i en separat bilaga så att den lätt kan kopieras och skickas till referenten för tillstyrkan.

6.2 Utvärdering

Anbuden utvärderas per Arbetsmarknadsområde och tjänst.

Arbetsförmedlingen kommer att anta de anbud som får högst sammanlagd poäng vid prövningen utifrån utvärderingskriterierna. Arbetsförmedlingen kommer att tillämpa en tregradig betygsskala 1-3, där anbuden får betyg utifrån hur väl de uppfyller respektive utvärderingskriterie.

Bedömningen kommer att göras utifrån hur väl de beskrivningar som anbudsgivaren redovisar i anbudet motsvarar den efterfrågade tjänsten och leder till att individen uppnår målsättningen med den aktuella tjänsten.

Betyget för respektive utvärderingskriterie multipliceras sedan med viktningen.

Viktning av de olika utvärderingskriterierna framgår av bilaga 3

Utvärderingsformulär.

Resultat av referensuppdrag

Den av anbudsgivaren lämnade redovisningen enligt kapitel 3.2 för resultat

av metod och arbetssätt vid genomförande av uppdrag utgör förutsättning för utvärdering av detta kriterium.

För att anbudet ska kunna erhålla poäng för resultat av referensuppdraget krävs att det tillstyrks av referenten.

Antal poäng för resultat av referensuppdraget framgår av bilaga 3 Utvärderingsformulär.

Ett anbud kan maximalt få 320 poäng per tjänst.

Vid utvärderingen kommer sakkunniga på arbetslivsinriktad rehabilitering på Arbetsförmedlingen delta.

Av utskrift av skärmbild från Arbetsförmedlingen kan bl.a. följande utläsas. Ett mail från Arbetsförmedlingen till en angiven referent, vari Arbetsförmedlingen omber referenten att fylla i bifogad blankett och återsända den har lästs den 27 april 2010, klockan 17:44.

Förvaltningsrättens bedömning

Iris Hadar har anfört att förfrågningsunderlaget brister i transparens i och med att bolaget inte i förväg fått reda på när referenter kommer att kontaktas, att referenten fått en mycket kort tid att svara samt att Arbetsförmedlingen inte gått ut med en påminnelse när svar inte erhållits.

Det ställs mycket höga krav på både förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller för att de inte ska komma i konflikt med principerna i 1 kap. 9 § LOU. EG-domstolen uttalade bl.a. följande i Siac (C-19/00) ”Tilldelningskriterierna ska vara formulerade, i kontraktshandlingarna eller i meddelande om upphandling, på ett sådant sätt att alla rimligt informerade och normalt omsorgsfulla anbudsgivare kan tolka kriterierna på samma sätt.

EG-domstolen uttalade även bl.a. följande i Universale-Bau (C-470/99). Avseende alla slags förfaranden då kontrakt skall tilldelas till förmån för det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet föreskrivs i artikel 30.2 i direktiv 93/37, som är tillämplig på både öppna, selektiva och förhandlade förfaranden, att den upphandlande myndigheten i kontraktshandlingarna eller i meddelandet om upphandling skall ange alla de kriterier som den avser att ta hänsyn till vid tilldelningen, om möjligt i rangordning. Det framgår således av denna artikel att när den upphandlande myndigheten har rangordnat de kriterier som den avser att ta hänsyn till vid tilldelningen, kan den inte begränsa sig till att enbart nämna dessa i kontraktshandlingarna eller i meddelandet om upphandling, utan måste dessutom meddela anbudsgivarna den valda rangordningen.

Det framgår av förfrågningsunderlaget att samt även hur referenser kommer att utvärderas. Arbetsförmedlingen har tillsett att begäran om svar från referenten har skickats till rätt referent samt att den har öppnats. LOU föreskriver inget avseende hur lång tid en referent måste ha på sig att svara vid en förfrågan. Inte heller föreskrivs något om att den upphandlande myndigheten har en skyldighet att påminna referenten vid ett uteblivet svar. Enbart det att det inte framgår av förfrågningsunderlaget vid vilken tidpunkt referenterna kommer att kontaktas medför inte att förfrågningsunderlaget brister i transparens på ett sådant sätt att det står i strid mot LOU och de bakomliggande gemenskapsrättsliga principerna. Vad Iris Hadar anført föranleder således inte förvaltningsrätten att göra bedömningen att upphandlingen genomförts i strid mot LOU och ansökan om ingripande ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (Dv 3109/1A)

Ulrika Melin

Rådman

Föredragande har varit Mathias L. Jansson

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledningen förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

